

Унафэ щ1ыныр

[Адыгэбзэ – Circassian – شركسي]

Мухьэммэд аль-Тууейджри
Ибрахим и къуэ

Зэзыдзэк1ар ик1и бзэ лъэныкъуэк1э еплъыжар:
Аматуллах Шэркэси

Шэрихьэт лъэныкъуэк1э еплъыжар:
Абу Мухьэммэд Шэркэси

فصل القضاء

محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة وتدقيق لغوي:
أمة الله الشركسي

مراجعة شرعية:
أبو محمد الشركسي

Унафэ щ1ыныр

- Ц1ыхухэр я Тхьэм идеж Къемэт махуэм щызэхуашэсхэк1э, я гугьуехьыр 1ей дыдэ щыхьум деж шынагьуэмрэ щытып1эм и бэлыхьымрэ кьыхэк1ыу, хуеинухэщ Алыхьым я унафэр щ1эх-щ1эхыу ищ1эну, я 1уэхур зэхигьэк1ыну. Я щытыныр к1ыхь щыхьук1э, я бэлыхьыр ин 1ей щыхьук1э бегьымбархэм ядеж яунэт1ынущ Алыхьым и пащхьэ кьашхьэщыжу 1уэху зэхэгьэк1ыныр щ1идзэн папщ1э.

1 – Алыхьым жи1ащ: **«А махуэм я бзэхэр иубыдынущ, заухеижынуи хуадэнукьым, унэхьуащ а махуэм пц1ыуэ зыбжахэр. Аращ щызэхэдгьэк1ыну махуэр. Фэри пасэрейхэри фыкьэдугьуеижынущ. Хылагьэ фхэльыр пэжмэ кьэвгьэлягьуэ»**. (Аль-Мурсэлят: 35-39).

2 – Абу Хурейрэ, Алыхьыр арэзы зыхуэхьун, жи1ащ, бегьымбарым, Алыхьым и сэлятымрэ и сэлямымрэ зылысын, жи1ауэ: «Сэ ц1ыхуу хьуам саризиусхьэнщ Къемэт махуэм, фщ1эрэ сытым щхьэк1э? Алыхьым Къемэт махуэм ипэрейхэри, иужьрейхэри зэхуишэсынущ зы щ1ып1эм, джак1уэр захыригьэхынущ, нэм кьызэщ1иубыдэхэу, дыгьэри япэгунэгьу хьунуш, ц1ыхухэм я гугьуехьымрэ я бэлыхьымрэ яхуэмышэчыж хьунуш. Ц1ыхухэм зым адреим зыхуагьэзэнущи жа1энуш: «Дызыхэтыр фымылгыгьуу ара? Ди бэлыхьыр здынэсар фымылгыгьуу ара? Фи Тхьэм и пащхьэ кьытцхьэщыжыным фегупсыскьэ».

Ц1ыху гуэрхэм жа1энуш: «1эдэм идеж дывгьак1уэ». 1эдэм идеж к1уэнущи жа1энуш: «Уэ 1эдэм, уэраш ц1ыхухэм я адэр, Алыхьым езым и 1эк1э уищ1ащ, и псэм щыщ кьыпхильхьащ, мэлэ1ычхэми

унафэ яхуиц1ащ щхьэцэ кьыпхуащ1ыну, уи Тхьэм и пашхьэ кьытщхьэщыж, плъагьуркьэ бэлыхь дызыхэтыр, плъагьуркьэ ди гугьухьыр здынэсар?»

1эдэм жи1энуц: «Си Тхьэр нобэ зэи иджыри зэрымыгубжьам хуэдэу губжьащ, ипэк1и апхуэдэу зэи губжьынукъым, Абы жыгым сыбгьэдэмышьэну унафэ кьысхуиц1ат, ауэ седэ1уакьым. Си псэ, си псэ. Нэгьуэц1 гуэрым идеж фык1уэ».

Апхуэдэу Нухь, Ибрахим, Муса, Гьиса бгьэдыхьахэщ, ауэ ахэм псоми ядакъым, жа1ащ: «Си Тхьэр нобэ зэи иджыри зэрымыгубжьам хуэдэу губжьащ, ипэк1и зэи губжьынукъым апхуэдэу... Си псэ, си псэ».

Ит1анэ Гьиса жи1энуц: «Нэгьуэц1ым фыбгьэдыхьэ, Мухьэммэд, Алыхьым и сэлятырэ и сэлямырэ зылъысын, идеж фык1уэ».
К1уэнухэци абым идеж жа1энуц: «Уэ Мухьэммэд, уэ Алыхьым урил1ык1уэщ, бегьымбархэм яужьрейщ, Алыхьым уи гуэныхь блэк1ари къэк1уэфынури пхуигьэгьуащ, кьытщхьэщыж уи Тхьэм и пашхьэм. Плъагьуркьэ дызыхэтыр? Плъагьуркьэ дызнэсар?»
Ит1анэ занц1эу сыунэт1ынуци Гьэршым и лъабжьэм сыкъэк1уэнуц, си Тхьэм щхьэцэ хуэсц1у зездзыхынуц. Ит1анэ Алыхьым кьысхузэ1уихынуци си гум кьырилъхьэнуц и пц1эмрэ и щ1ыхьымрэ зэрыщытхьу псалъэхэу си япэм зыми иримыгьэщ1ахэр. Ит1анэ жи1энуц: «Уэ Мухьэммэд, уи щхьэр къэ1эт, узыхуейм щ1элъэ1уи уэстынц, узыхуейм кьытщхьэщыжи уакьыщхьэщызгьэжынц». Иужьк1э си щхьэр къэс1этынуци жыс1энуц: «Уэ си Тхьэ, си 1умэтыр, си 1умэтыр». Ит1анэ жи1энуц: «Уэ Мухьэммэд, ишэ жэнэтым ижьрей бжэмк1э лъытэныр кьызтемыхуахэр уи 1умэтым щыщу». Мухьэммэд и псэр зи 1эмыщ1эм илъымк1э со1уэ, жэнэтым и бжэхэм и

блыпкыт1ым яку дэлъыр Мэккэмрэ Хэджэрымрэ, е Мэккэмрэ Бусрэмрэ яку дэлъым хуэдизщ». Шейхыт1ым къа1уэтэжащ¹.

Ит1анэ Алыхьым ц1ыхухэм я унафэр ищ1ынущ, тхылъхэр яритынущ, тэрэзэр ягъэувынущ, ц1ыхухэр ялътэу щ1адзэнущ. Тхылъыр ижымк1э зыцтар жэнэтым, сэмэгумк1э зыцтар жэхьэнэмэм к1уэнущ: **«Уэ плъагъунуц Гьэршым къеувэк1ауэ я Тхьэм щытхъу хуэзыгъэш мэлэ1ычхэр. (Ц1ыхум) я унафэр захуэу ищ1ынущ, ит1анэ жа1энуц: «Ф1ыщ1э худощ1 дунейхэм я Тхьэм».** (Аз-Зумар: 75).

- Абу Сэгид Аль-Хъудри, Алыхьыр арэзы зыхуэхъун, жи1эжащ: «Жыт1ащ: «Уэ Алыхьым и л1ык1уэ, ди Тхьэр Къемэт махуэм тлъагъуну?» Жи1ащ: «Дыгъэмрэ мазэмрэ пшэхэр темылъу флъагъуну зыгуэрэ зэран къыфхуэхъурэ?» Жыт1ащ: «Хьэуэ». Жи1ащ: «Ахэр флъагъуну зыри зэран къызэрыфхуэмышъум хуэдэ къабзэу фи Тхьэри флъагъунуц а махуэм». Ит1анэ жи1ащ: «Джак1уэр къэджэнуц: «Псори зыхуэпщыл1у щытам идеж ирырек1уэ». Жорым хуэпщыл1хэу щытахэр абы идеж яунэт1ынущ, сурэт гъэжахэм хуэпщыл1у щытахэр абыхэм ядеж яунэт1ынущ, псоми тхьэуэ ябжу щытам идеж яунэт1ынущ. Апхуэдэу зыри къэнэжынукъым Алыхьым хуэпщыл1у щытахэмрэ, ахэр ф1ыми 1ейми, ахль аль-китаб² цыщу Тхьэ закъуэм хуэпщыл1у къэнахэмрэ мыхъумэ.

Ит1анэ жэхьэнэмэр къахьынущи къаф1эщ1ым хуэдэу ирагъэлъэгъунуц. Иужьк1э журтхэм еупщ1ынухэщ: «Сыт фызхуэпщыл1у щытар?» Жа1энуц: «Гъузейр Алыхьым икьуэм

¹ Аль-Бухъари (4712), Муслим (194).

² Ахль аль-китаб зыжра1эр Алыхьым тхылъ къызхуригъэхауэ щытахэращ журтхэмрэ чристанхэмрэ хуэдэу.

дыхуэпщыл1у щытащ». Жыра1энуц: «Пц1ыщ, Алыхьым щхьэгъуси быни и1экъым. Сыт фызыхуейр?» Жа1энуц: «Псы девгъэфэну дыхуейщ». Жыра1энуц: «Фефэ», - ит1анэ жэхьэнэмэм ихуэнухэщ.

Иужьк1э чристанхэм яупщ1ынуц: «Сыт физхуэпщыл1ар?» Жа1энуц: «Аль-Мэсихь Алыхьым и къуэм дыхуэпщыл1т». Жыра1энуц: «Пц1ыщ, Алыхьым щхьэгъуси быни и1экъым. Сыт фызыхуейр?» Жа1энуц: «Псы девгъэфэну дыхуейщ». Жыра1энуц: «Фефэ», - ит1анэ жэхьэнэмэм ихуэнухэщ.

Апхуэдэурэ Алыхьым хуэпщыл1у щыта закъуэхэр къэнэнуц, ф1ыхэри 1ейхэри. Ахэм еупщ1ынухэщ: «Сыт физэтезы1ыгъэр, ц1ыхухэр зэуэ к1уащ?» Жа1энуц: «Ахэм дакъыгуэк1ащ, ик1и нобэ абыхэм дакъыгуэк1ыным нэхъри дыхуэныкъуэщ. Зэхэтхаш джак1уэм жи1эу: «Щхьэж зыхуэпщыл1у щытам идеж ирек1уэ», - ик1и дэ ди Тхьэм дожьэр».

Ит1анэ Лъэщыр къэк1уэнуц ахэм ядеж ипэм щальэгъуам зэрыта сурэтым имытыжу, нэгъуэщ1у и сурэтыр, жи1энуц: «Сэрац фи Тхьэр». Жа1энуц: «Уэрац ди Тхьэр». Абы бегъымбархэм нэгъуэщ1 зыри епсальэнукъым.

Жа1энуц: «Къызэрыфц1ыхужын плъыфэ гуэрэ и1э?» Жа1энуц: «И лъапщхьэр». Ит1анэ и лъапщхьэр къызэ1уихынущи псоми му1минхэм щхьэщэ хуащ1ынуц, фэрыщ1у е зыкъэзыгъэлъэгъуэну пылгу щхьэщэ зыщ1у щытахэр къэнэнухэщ, щхьэщэ ящ1ыну пылгынухэщ, ауэ я щ1ыбхэр жынуц.

Ит1анэ лъэмыжыр къахьынущи жэхьэнэмэм и лъэныкъуит1ым тралъхьэнуц». Жыт1ащ: «Уэ Алыхьым и л1ык1уэ, сыт лъэмыжыр?»

Жи1ащ: «Ц1антхъуэрыгъуэщ, кыздек1урэхщ, гъуц1 гъэшахэмрэ дзасэхэмрэ тетщ, банэ гъумхэр гъэшауэ Нэдждым щы1э къэк1ыгъэ ас-сэгъдан зыжра1эм ещхъу. Му1миныр абы ирик1уэнуц нап1эзып1эм, е шыблэм, е жьым, шы е махъшэ нэхъыф1 дыдэм тесым хуэдэу. Къелынухэщ зыри зимылажьэхэри, у1эгъэ гуэрэхэр зыгъуэтахэри, ауэ иралъэфэхар жэхъэнэмэ маф1эм хэхуэнуц. Апхуэдэу щытынуц иужьрей дыдэр ирик1уэху ялъэфурэ. Ик1и фэ нэхъ лъэщу фи хъэкъ къыфлъысу фыбжыр си пашхъэ къыдэфхыну фыпылъкъым, а махуэм му1миныр Алыхъ Лъэщым зэрелъэ1ум нэхърэ.

Къелауэ щалъагъук1э, я къуэшхэр зыхэтыр ялъэгъунуци жа1энуц: «Ди Тхъэ, ди къуэшхэр! Нэмэз къыддащ1у щытащ, нэц1 къыдда1ыгъу щытащ, ди гъусэу лажьэу щытащ». Алыхъ Лъап1эм жи1энуц: «Фык1уэ, зи гум динарым хуэдиз иман илъу флъагъур къыхэфш». Алыхъым ахэм япкъхэр хъэрэм хуищ1ынуц маф1эм.

Къэк1уэнухэщ ахэр, зым маф1эм и лъакъуэр хыхъауэ, адрейм и лъапщхъэм и ныкъуэм къэсауэ, ик1и ящ1эхэр къыхашыжынуц.

Ит1анэ къагъэзэжынуци, (Алыхъым) яжри1энуц: «Фык1уэ, зи гум динарым и ныкъуэм хуэдиз иман илхэр къыхэфш». К1уэнухэщи ящ1эхэр къыхашынуц.

Ит1анэ къагъэзэжынуци, (Алыхъым) яжри1энуц: «Фык1уэ, зи гум сабэ налъэм хуэдиз иман илхэр къыхэфш». К1уэнухэщи ящ1эхэр къыхашынуц».

Жи1ащ Абу Сэгъид: «Фи ф1эщ мыхъумэ феджэ: «Алыхъым зы мискъалк1э лей ихкъым, ф1ы пщ1амэ игъэбгъуэнуц»³.

³ Ан-Ниса1: 40.

«Бегымбархэри, мэлэ1ычхэри, му1минхэри къащхьэщыжынущ, ит1анэ Лъэщым жи1энущ: «Сэ сыкъызыщхьэщыжынухэр къэнащ». Иужьк1э маф1эм хэ1эбэнущи къыхихынущ 1эмыщ1эм из, къыхихынущ маф1эм иса ц1ыхухэр, ит1анэ ахэр жэнэтым и дыхьэп1эм щежэх псым хадзэнущ, а псым и ц1эр «Къэзыгъэхъуж псы». А псым и 1уфэхэм къыщык1ыжынухэщ ц1ыхухэр хьэдээр щ1ы ф1ыц1эм къызэрыхэк1ым хуэдэу, ар къушхьэм и джабэми, жыгым и джабэми флъагъухэм хуэдэщ. Дыгъэм хуэгъэзар щхъуант1эщ, жьауэмк1э щы1эр хужьщ.

Налъкъутналмэсым хуэдэу къыхэк1ыжынухэщ ахэр, я пцэхэм нэцэнэхэр хуащ1ынущи жэнэтым ихьэнущ. Жэнэтым щы1эхэм жа1энущ: «Мыхэр Гуш1эгъуш1ым къиут1ыпщыжахэрац». Жэнэтым иришэнухэщ 1уэхуи ямыгъэзэщ1ауэ, ф1ыи къабгъэдэмык1ауэ. Ахэм жыра1энущ: «Флъагъури, абым хуэдици иджыри щ1ыгъужу фи 1ыхьэщ». Шейхьит1ым къа1уэтэжащ⁴.

⁴ Аль-Бухъари (7439), Муслим (183).

